

Tehnici Web

CURSUL 9

Semestrul II, 2022-2023
Carmen Chirita

<https://sites.google.com/site/fmitehniciweb/>

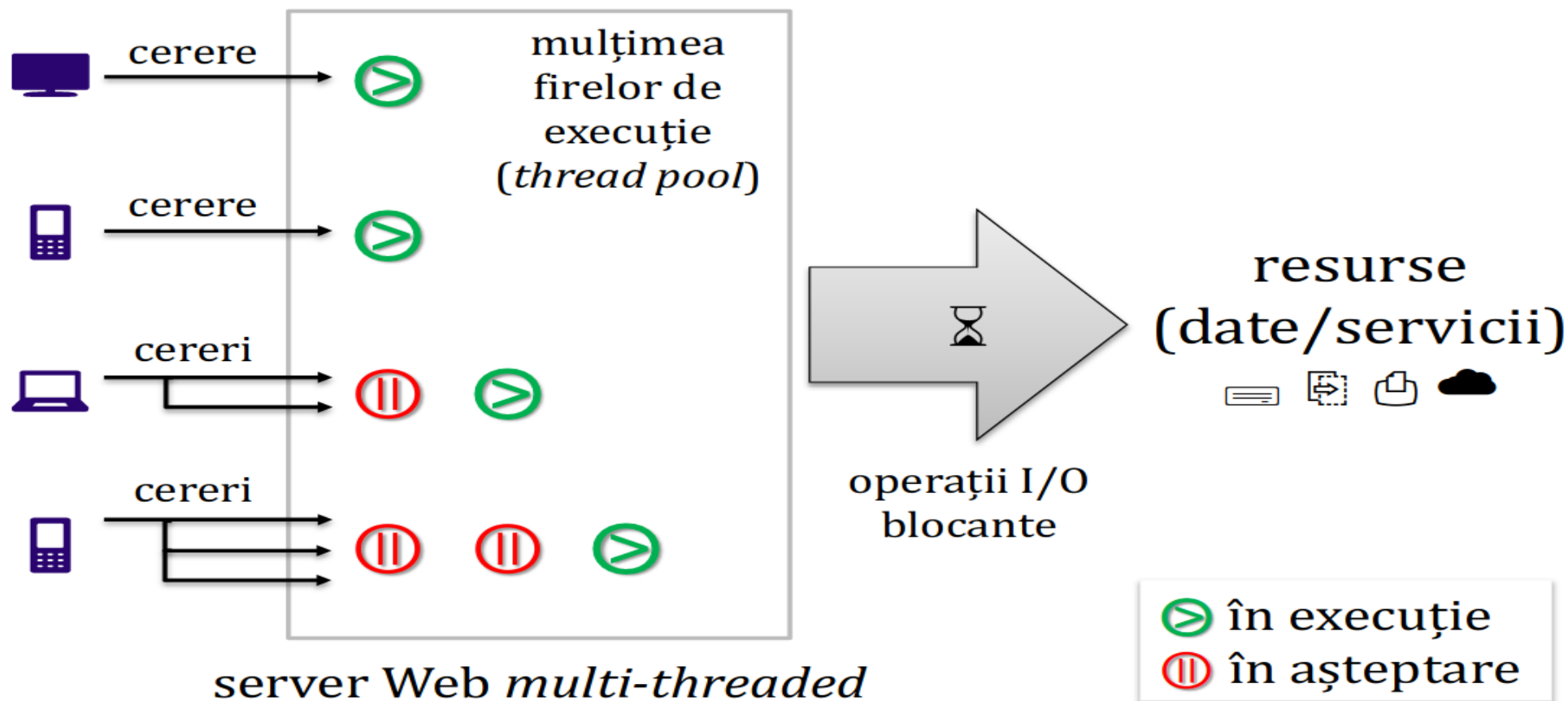
Server Web

- **Server Web** = program care ruleaza pe un calculator conectat la Internet si care furnizeaza clientilor la cerere diverse resurse Web
- Tim Berners-Lee în 1990 concepe primul **server Web** ruland pe calculatoare NeXT
- *Apache WebServer*—cel mai popular server Web. Prima versiune a fost lansata în 1995
- Alte servere web: Internet Information Services, Lighttpd, NGINX,...

Serverul Web -caracteristici

- deservește cereri multiple provenite de la clienți pe baza protocolului HTTP
- fiecare cerere e considerată independentă de alta, chiar dacă provine de la același client Web
- se creeaza un număr de fire de execuție (threads) la inițializare, fiecare fir interacționand cu un anumit client

Serverul Web

cererile multiple de la diverși clienți nu pot fi deservite simultan
(numărul firelor de execuție asociate unui proces este limitat)

Browser Web

- **Browser Web** = program software (client) ce permite utilizatorilor să se conecteze la un server Web în vederea explorării resurselor găzduite de acesta (text, grafică, video, etc.)
- Protocolul utilizat: **HTTP**
- Resursele sunt identificate printr-un Uniform Resource Locator (URL)
- Cele mai populare browsere Web: Google Chrome, Safari, Firefox, Internet Explorer, Opera

Browser Web-caracteristici

- Posibilitatea de a realiza interogări multiple către server
- Asigurarea securității transmițerilor de date
- Stabilirea de liste a site-urilor web favorite
- Memorarea istoricului navigării (history)
- Posibilitatea de a folosi mai multe ferestre de navigare
- Asigurarea suportului pentru diverse limbaje de programare folosite la realizarea paginilor Web dinamice (CSS, JavaScript)

Protocolul HTTP

- Protocolul HTTP(HyperText Transfer Protocol) = set de reguli de comunicare între un server și browser web.
- Dezvoltat în 1990 de Tim Berners-Lee
- Protocol de tip **cerere/raspuns**
- Portul standard de acces: **80**

Localizarea resurselor WEB

URI = sir de caractere care identifica o resursa prin nume sau locatie

URN = Uniform Resource Name

(identificare prin nume)

URN: ISBN: 9780062515872

URL = Uniform Resource Locator

(identificare prin locatie)

<http://www.w3.org/Protocols/rfc2616/rfc2616-sec3.html>

URL

protocol:// host:port /location?query#fragment

HTTP (port 80)

<http://webdesign.about.com/>

<http://search.about.com/?q=URL>

HTTPS = HTTP + securitate (port 443)

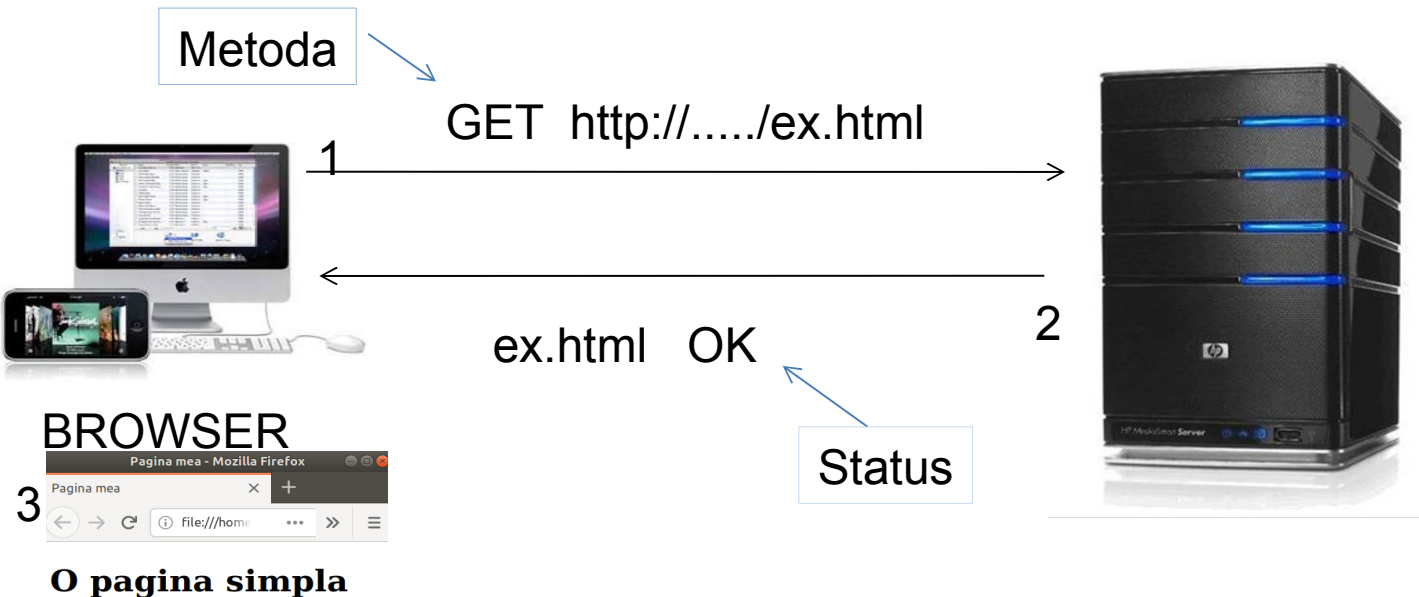
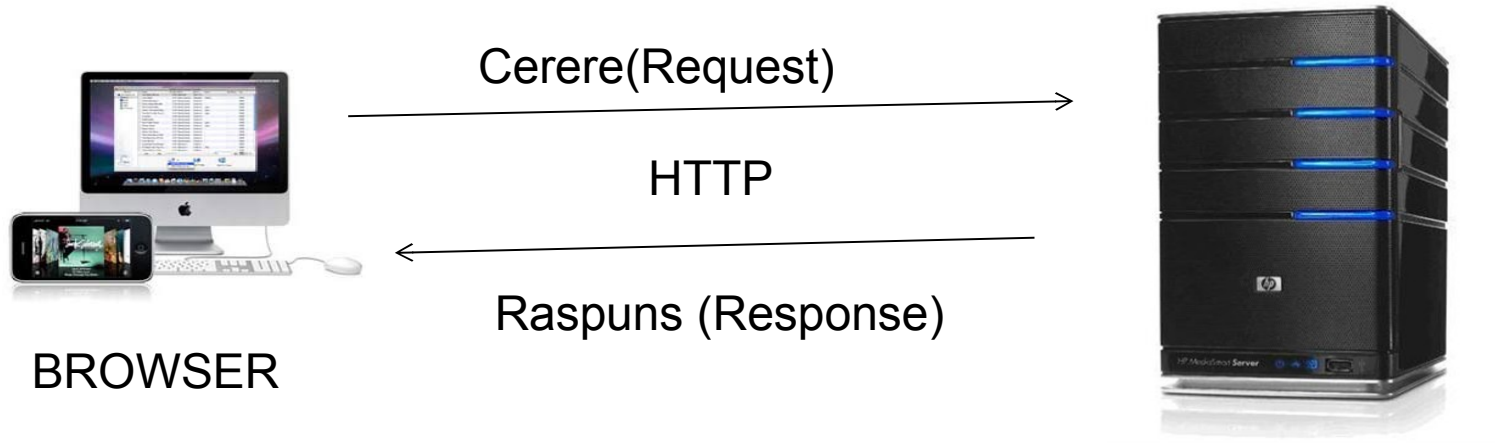
<https://web.stanford.edu/class/cs142/lectures/HTTP.pdf>

File URL = legatura la un fisier local

file:///home/carmen/TEHNICI_WEB_CURSURI/date.xml

Client

Server

HTTP Request

Sintaxa unei cereri HTTP

METHOD /path-to-resource HTTP/version-number

Header-Name-1: value

Header-Name-2: value

[optional request body]

HTTP Request-Exemplu

http://fmi.unibuc.ro/ro/pdf/2019/orar/orar_profesori_2019-2020_s1.pdf

GET /...orar_profesori_2019-2020_s1.pdf **HTTP/1.1**

Host: fmi.unibuc.ro

User-Agent: Mozilla/5.0 (X11; Ubuntu; Linux x86_64; rv:70.0) Gecko/20100101 Firefox/70.0

Accept: text/html,application/xhtml+xml,application/xml;q=0.9,*/*;q=0.8

Accept-Language: ro-RO,ro;q=0.8,en-US;q=0.6,en-GB;q=0.4,en;q=0.2

Accept-Encoding: gzip, deflate

Connection: keep-alive

Campuri-antet

Metode HTTP

GET - solicită un document/resursă de pe server

HEAD - solicită informații despre un document/resursă

POST - metodă utilizată pentru a transmite date către server
și a primi un raspuns

PUT - metodă utilizată pentru a actualiza/depune o resursă
pe server

DELETE- metodă utilizată pentru a șterge un
document/resursă pe server

Metode HTTP

- tradițional, browser-ul Web permite doar folosirea metodelor **GET** și **POST**
- o metoda este **sigură (safe)** când nu produce modificari în datele serverului
- GET și HEAD sunt *safe*
- POST, PUT, DELETE nu sunt *safe*

HTTP Response

Sintaxa unui raspuns HTTP

HTTP/version-number status-code message

Header-Name-1: value

Header-Name-2: value

[response body]

HTTP Response-Exemplu

http://fmi.unibuc.ro/ro/pdf/2019/orar/orar_profesori_2019-2020_s1.pdf

HTTP/1.1 200 OK

Date: Mon, 18 Nov 2019 18:23:27 GMT

Server: lighttpd/1.4.26

Content-Type: application/pdf

Content-Length: 1406

Last-Modified: Mon, 25 May 2015 15:34:17 GMT

Accept-Ranges: bytes

Coduri de stare

- 200 OK
- 301 Moved Permanently
- 400 Bad Request
- 401 Unauthorized
- 403 Forbidden
- 404 Not Found
- 500 Internal Server Error
- 503 Service Unavailable

JSON = JavaScript Object Notation

<http://www.json.org/>

Ofera o modalitate de reprezentare a datelor.

Bazat pe JavaScript, este in prezent un format independent de limbaj.

Multe limbaje pot prelucra date in format JSON.

Este folosit pentru schimbul de informații cu serverul.

Elemente de baza:

Object: {"cheie1":val1, "cheie2":val2}

Array: [val1, val2, val3]

Value: string, number, object, array, true, false, null

date.json

```
[{"pers": {"nume": "Ion", "varsta": 42} },  
{"pers": {"nume": "Maria", "varsta": 30} } ]
```

Sintaxa JSON

Câmpul **cheie** trebuie să fie scris cu ghilimele

`"nume": "Ana"`

Câmpul **valoare** poate fi:

`string, number, obiect (JSON), array, boolean, null`

Obiectele JSON sunt reprezentate între acolade

`{"nume": "Ana", "varsta": 30, "porecla": null }`

Elementele array sunt reprezentate între paranteze drepte

`[ "Ana", "Mihai", "Maria" ]`

Valoare nu poate fi

`function`

`date`

`undefined`

Valoare: string, number, object, array, true, false, null

JSON String: { "nume": "Andrei" }

JSON Number: { "varsta": 30 }

JSON Object: { "pers": { "nume": "Ion", "varsta": 42 } }

JSON Array: { "studenti": ["Ionut", "Mihai", "Dana"] }

JSON Boolean: { "promovat": true }

JSON null: { "porecla": null }

Obiecte JSON

```
myObj = {"cheie1":val1, "cheie2":val2, "cheie3":val3};
```

Accesarea obiectelor: `myObj.cheie1` sau `myObj["cheie1"]`

Iterarea proprietatilor unui obiect

```
<script>
var myObj = { "student":"Popescu", "grupa":231,
"promovat":true };
for (x in myObj) {
    document.getElementById("prop").innerHTML += x + "<br>";
}
</script>
```

```
.....
<p id="prop">
```

Paragraful va contine

student
grupa
promovat

Obiecte JSON

Iterarea valorilor proprietatilor unui obiect

```
<script>
var myObj = { "student":"Popescu", "grupa":231,
"promovat":true };
for (x in myObj) {
    document.getElementById("val").innerHTML += myObj[x]+ "
";
}
</script>
.....
<p id="val"></p>
```

Paragraful va contine

Popescu 231 true

Obiecte JSON încorporate

```
var myObj = { "student":"Ionescu",  
              "grupa":30,  
              "note": {"nota1":8,"nota2":9,  
"nota3":10}  
              }
```

Accesarea obiectelor încorporate:

```
myObj.note.nota2 // 9
```

```
myObj.note["nota2"] // 9
```

Modificarea valorilor: `myObj.note.nota1="10";`

Stergerea proprietatilor: `delete myObj.note.nota1;`

JSON Arrays

[val1, val2, ..., valn]

val1,...,valn pot fi string, number, object, array, boolean or null.

Array în interiorul obiectelor JSON

```
var ob = { "student":"Ionescu",  
           "grupa":30,  
           "note": [7, 8 , 9]  
         }
```

Accesarea valorilor: ob.note[0] // 7

Iterarea valorilor în Array:

```
for (i în ob.note)  
{  
    x += ob.note[i];  
}
```

sau

```
for (i=0; i< ob.note.length; i++)  
{  
    x += ob.note[i];  
}
```


Exemplu (w3schools) (array incorporat în array)

```
<p id="demo"></p>
```

```
<script>
```

```
var myObj, i, j, x = "";
```

```
myObj = {
```

```
  "name": "John",
```

```
  "age": 30,
```

```
  "cars": [
```

```
    { "name": "Ford", "models": [ "Fiesta", "Focus", "Mustang" ] },
```

```
    { "name": "BMW", "models": [ "320", "X3", "X5" ] },
```

```
    { "name": "Fiat", "models": [ "500", "Panda" ] }
```

```
  ]
```

```
}
```

```
for (i in myObj.cars) {
```

```
  x += "<h2>" + myObj.cars[i].name + "</h2>";
```

```
  for (j in myObj.cars[i].models) {
```

```
    x += myObj.cars[i].models[j] + "<br>";
```

```
  }
```

```
}
```

```
document.getElementById("demo").innerHTML = x;
```

```
</script>
```

Ford

Fiesta

Focus

Mustang

BMW

320

X3

X5

Fiat

500

Panda

Obiectul JSON in JavaScript

https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/JavaScript/Reference/Global_Objects/JSON

```
JSON.stringify(valoare) // transforma un obiect JavaScript intr-un string JSON  
JSON.parse(text)       //transforma un string JSON într-un obiect JavaScript
```

Exemplu:

```
var o1 = {pers: {nume:"Ion", varsta:42}},  
    o2 = {pers: {nume:"Maria", varsta:30}},  
    o = [o1,o2];  
  
var s = JSON.stringify(o);  
// "[{"pers":{"nume":"Ion","varsta":42}},{"pers":{"nume":"Maria","varsta":30}}]"  
  
localStorage.setItem("myarray", s);  
var st = localStorage.getItem("myarray");  
  
var jo = JSON.parse(st);
```

Poate fi folosit pentru memorare
in localStorage si sessionStorage

Node.js

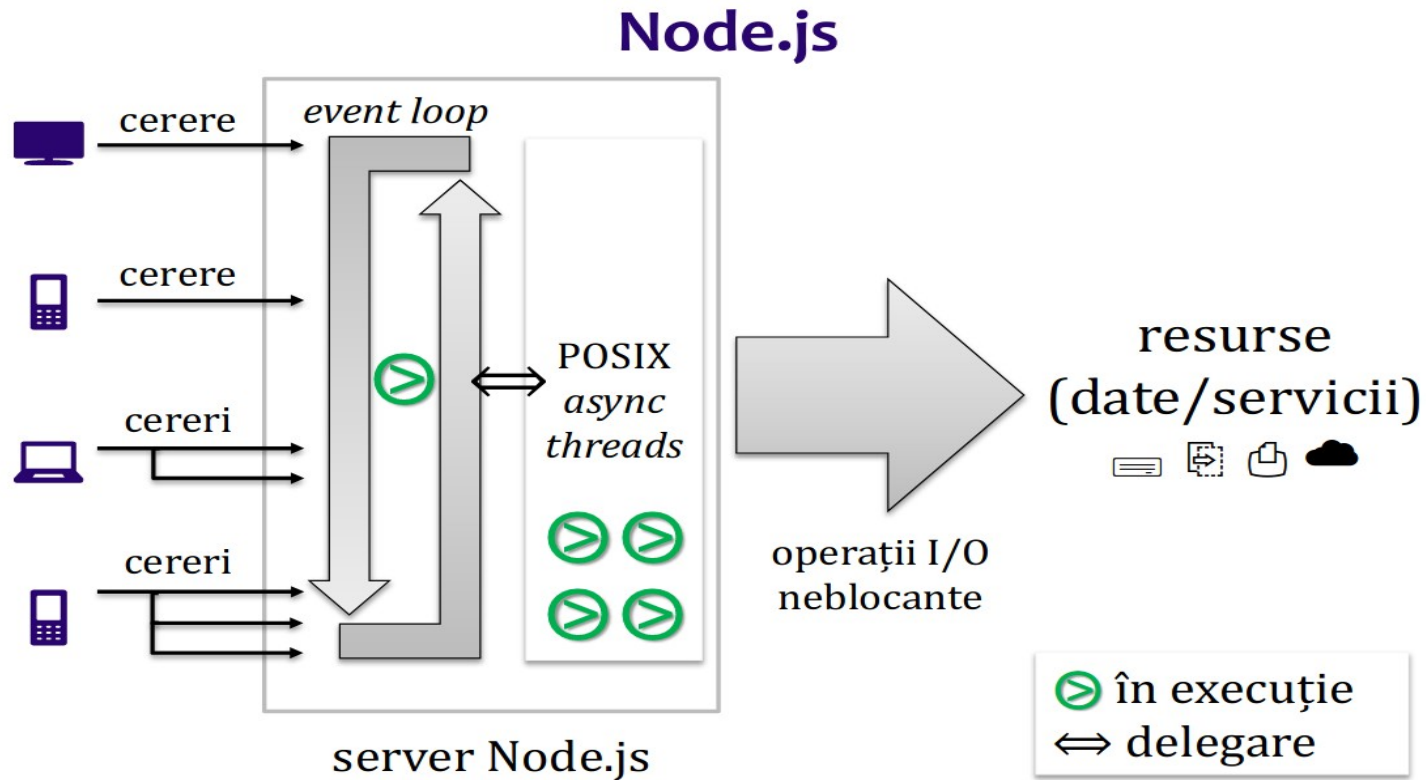
- permite dezvoltarea de aplicații Web la nivel de server în limbajul JavaScript
- creat de Ryan Dahl în 2009 și disponibil gratuit -open source- pentru platformele UNIX/Linux, Windows, MacOS
- trateaza în mod asincron diverse evenimente de intrare/iesire

nodejs.org/en/download/

Node.js

o aplicație node.js rulează într-un singur proces

deosebire esențială față de serverele de aplicații Web tradiționale ce recurg la servere multi-process/threaded

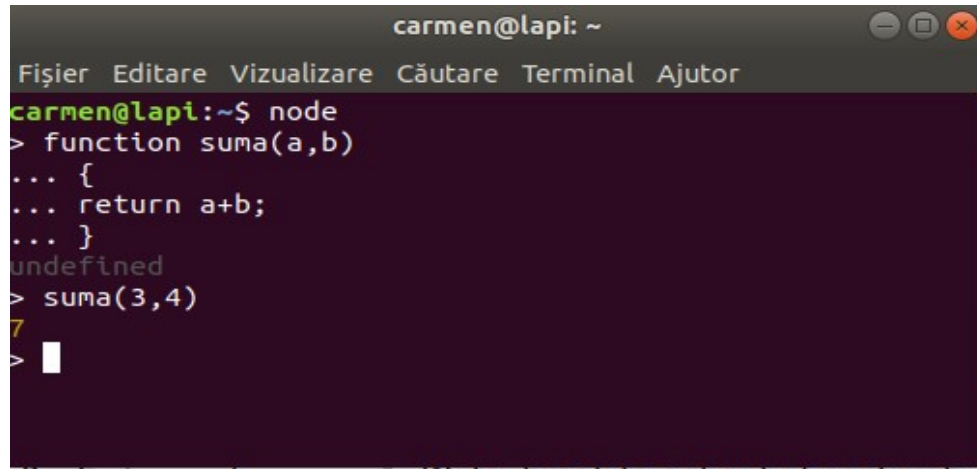
cererile multiple de la diverși clienți pot fi deservite simultan

Node.js și modulele asociate

- Node.js poate genera continut dinamic pe pagina
- Poate crea, deschide, citi, scrie, sterge si inchide fisiere pe server
- Node.js poate colecta date din formular
- Poate adauga, sterge, modifica date intr-o baza de date
- Poate crea sesiuni
- Poate face criptare/decriptare

Node.js

- folosind consola **REPL** (Read-Eval-Print-Loop) a node-ului se poate testa cod JavaScript/Node
- lansare REPL: **node** (în linia de comanda)

A screenshot of a terminal window titled 'carmen@lapi: ~'. The window has a menu bar with 'Fișier', 'Editare', 'Vizualizare', 'Căutare', 'Terminal', and 'Ajutor'. The terminal shows the following commands and output:

```
carmen@lapi:~$ node
> function suma(a,b)
... {
...   return a+b;
... }
undefined
> suma(3,4)
7
> 
```

Node.js

- codul JavaScript rulat pe partea de server
așteaptă și trateaza cereri provenite de la client/clienti
- pentru a rula aplicația in node: **node aplicatie.js**

Module și npm (Node Package Manager)

- aplicatiile in node folosesc module (**modul**: librărie JavaScript care are asociat un obiect având proprietăți și metode care pot fi invocate)
- exista module predefinite care se instaleaza odată cu Node ([http](#), [url](#), [fs](#), [querystring](#), [crypto](#), etc.)
- functionalitati suplimentare sunt oferite de module administrate cu **npm** ([nodemailer](#), [express](#), [formidable](#), [cookie-parser](#), [ejs](#), [express-session](#), [socket.io](#), etc.)

Module și npm

- pentru a crea o aplicație în node este recomandat să se creeze un folder al aplicației (numit folder rădăcina) în care se vor găsi toate fișierele aplicației

- pentru a instala un modul care nu este predefinit:

```
npm install nume_modul --save
```

- pentru a folosi un modul trebuie să-l includem în aplicația node cu funcția `require()`

```
var module = require('module_name'); \ \ întoarce un obiect asociat  
modulului respectiv
```

NPM (Node Package Manager)

- utilitar pentru administrarea pachetelor (instalare, update, dezinstalare, publicarea modulelor, etc.)

- se instaleaza odată cu Node.js

- comenzi specifice pentru operatii asupra modulelor

npm(site oficial) <https://www.npmjs.com/>

CLI documentation > CLI

- > **access** Set access level on published packages
- > **adduser** Add a registry user account
- > **audit** Run a security audit
- > **bin** Display npm bin folder
- > **bugs** Bugs for a package in a web browser maybe
- > **build** Build a package
- > **bundle** REMOVED
- > **cache** Manipulates packages cache
- > **ci** Install a project with a clean slate
- > **completion** Tab Completion for npm
- > **config** Manage the npm configuration files
- > **dedupe** Reduce duplication
- > **deprecate** Deprecate a version of a package
- > **dist-tag** Modify package distribution tags
- > **docs** Docs for a package in a web browser maybe
- > **doctor** Check your environments
- > **edit** Edit an installed package
- > **explore** Browse an installed package
- > **help-search** Search npm help documentation
- > **help** Get help on npm
- > **hook** Manage registry hooks
- > **init** create a package.json file
- > **install** Install a package
- > **link** Symlink a package folder
- > **logout** Log out of the registry
- > **ls** List installed packages
- > **npm** javascript package manager
- > **org** Manage orgs
- > **outdated** Check for outdated packages
- > **owner** Manage package owners
- > **pack** Create a tarball from a package
- > **ping** Ping npm registry
- > **prefix** Display prefix
- > **profile** Change settings on your registry profile
- > **prune** Remove extraneous packages
- > **publish** Publish a package
- > **rebuild** Rebuild a package
- > **repo** Open package repository page in the browser
- > **restart** Restart a package
- > **root** Display npm root
- > **run-script** Run arbitrary package scripts
- > **search** Search for packages
- > **shrinkwrap** Lock down dependency versions for publication
- > **star** Mark your favorite packages
- > **stars** View packages marked as favorites
- > **start** Start a package
- > **stop** Stop a package
- > **team** Manage organization teams and team memberships
- > **test** Test a package
- > **token** Manage your authentication tokens
- > **uninstall** Remove a package
- > **unpublish** Remove a package from the registry
- > **update** Update a package
- > **version** Bump a package version
- > **view** View registry info
- > **whoami** Display npm username

package.json

conține meta-date (numele modulului, versiune, autor,...) + informații privind dependențele de alte module

<https://docs.npmjs.com/files/package.json>

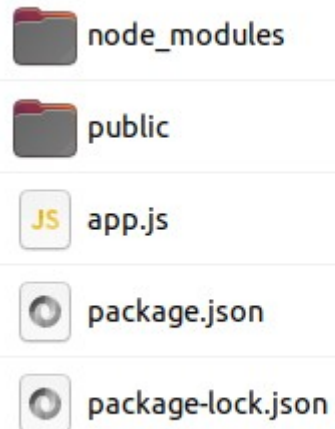
După crearea unui folder pentru proiect (aplicatie)

npm init //creaza fișierul package.json în folderul rădăcina al proiectului

npm install nume-modul --save //instaleaza un modul ca dependentă a proiectului (va apărea în package.json)

Exemplu

folderul **aplicatie_express**


```
Deschide package.json ~/aplicatie_server Salvează
1 |
2   "name": "aplicatie_express",
3   "version": "1.0.0",
4   "description": "web",
5   "main": "app.js",
6   "scripts": {
7     "test": "echo \"Error: no test specified\" && exit 1"
8 },
9   "author": "",
0   "license": "ISC",
1   "dependencies": {
2     "cookie-parser": "^1.4.5",
3     "express": "^4.17.1",
4     "formidable": "^1.2.2",
5     "nodemailer": "^6.4.16"
6   }
7 |
```

Modulul http

<https://nodejs.org/api/http.html>

- include functionalitati HTTP de baza
- permite receptionarea si transferarea datelor prin HTTP
- conține 5 clase:
  - http.Agent
  - http.ClientRequest
  - http.Server
  - http.ServerResponse
  - http.IncomingMessage

Modulul http

<https://nodejs.org/api/http.html>

metode specifice:

```
var http=require("http");  
var server = http.createServer(handler); //crearea unui server  
Web; întoarce un obiect din clasa http.Server
```

```
server.listen(port, host, backlog, callback) //pornirea serverului  
pe portul specificat
```

portul: numeric
hostul: string

nr. de cereri acceptate
in paralel (implicit 511)

funcție care se executa când
pornește serverul

Obiectele request si response

funcție care se executa atunci când clientul face o cerere

```
http.createServer(function(request,response){...});
```


- obiectul **request** conține datele cererii primite de la client (ex: putem prelua prin metode specifice datele trimise de client la submiterea unui formular; obiect din clasa **IncomingMessage**)
- obiectul **response** reprezinta răspunsul HTTP emis de server (conține metode pentru setarea campurilor antet, pentru setarea status codului întors de server, pentru scrierea datelor în răspuns, finalizarea raspunsului; obiect din clasa **ServerResponse**)

Modulul http

cerere emisă de client – clasa `http.ClientRequest`

metode uzuale:

`write()` `end()` `setTimeout()`

evenimente ce pot fi tratate:

`response` `connect` `continue` etc.

Modulul http

clasa `http.ClientRequest`

`request.write(chunk[, encoding][, callback])` //trimite o parte din date
din corpul cererii

`chunk`: string; **`encoding`**: string (implicit „utf8”); **`callback`**: funcție care se va
executa după ce datele au fost trimise

`request.end([data[, encoding]][, callback])` //incheie trimiterea cererii

`data`: string; **`encoding`**: string (implicit „utf8”); **`callback`**: funcție
care se va executa după trimiterea cererii

Modulul http

răspuns emis de server – clasa `http.ServerResponse`

metode uzuale:

`writeHead()` `getHeader()` `removeHeader()` `write()` `end()`

evenimente ce pot fi
tratate:

`close` `finish`

proprietăți folosite:

`statusCode` `headersSent`

Modulul http

clasa `http.ServerResponse`

response.write(chunk[, encoding][, callback])

\\trimite o parte din date către client

chunk: string; **encoding:** string (implicit „utf8”); **callback:** funcție care se va executa după ce datele au fost trimise

response.writeHead(statusCode[, statusMessage][, headers])

\\trimite un antet de răspuns

statusCode: numeric; **statusMessage:** string; **headers:** obiect

response.end([data[, encoding]][, callback]) \\răspunsul e complet

data: string; **encoding:** string (implicit „utf8”); **callback:** funcție care se va executa după ce răspunsul de la server este finalizat

salut.js

// Un program JavaScript care răspunde cu un mesaj de salut la toate cererile adresate de clienti Web

```
var http=require('http'); // folosim modulul 'http' predefinit
```

```
var server=http.createServer( // cream un server Web  
  // functie anonima ce trateaza o cerere si trimite un raspuns  
  function(request,response){  
    console.log("Am primit o cerere..");
```

```
  // stabilim valori pentru diverse campuri-antet HTTP  
    response.writeHead(200, {"Content-Type" : "text/html"});
```

```
  // emitem raspunsul propriu-zis conform tipului MIME (cod HTML)  
    response.end('<html><body><h1>Salutari din Node.js</h1></body></html>');  
  }));
```

```
server.listen(7000, function(){console.log ('Serverul creat asteapta cereri la  
http://localhost:7000/');}); // serverul este pornit si asculta cereri la portul 7000 al masinii locale
```

carmen@lapi: ~/node-exemple

Fișier Editare Vizualizare Căutare Terminal Ajutor

```
carmen@lapi:~$ cd node-exemple  
carmen@lapi:~/node-exemple$ node salut.js  
Serverul creat asteapta cereri la http://localhost:7000/  
Am primit o cerere..
```

Mozilla Firefox

localhost:7000/

localhost:7000

Salutari din Node.js

Clasa URL

<https://nodejs.org/api/url.html>

- procesarea adreselor Web
(împarte o adresă web în părți care pot fi citite)

```
const myURL= new URL(input[, base]) //creaza un obiect cu url-ul parsat
```

```
myURL=new URL("http://example.com/foo/?p1=a&p2=b"); SAU
```

```
myURL=new URL("/foo/?p1=a&p2=b","http://example.com/");
```

```
URL {
  href: 'http://example.com/foo/?p1=a&p2=b',
  origin: 'http://example.com',
  protocol: 'http:',
  username: '',
  password: '',
  host: 'example.com',
  hostname: 'example.com',
  port: '',
  pathname: '/foo/',
  search: '?p1=a&p2=b',
  searchParams: URLSearchParams { 'p1' => 'a', 'p2' => 'b' },
  hash: '' }
```

- Class: URL
  - new URL(input[, base])
  - url.hash
  - url.host
  - url.hostname
  - url.href
  - url.origin
  - url.password
  - url.pathname
  - url.port
  - url.protocol
    - Special schemes
  - url.search
  - url.searchParams
  - url.username
  - url.toString()
  - url.toJSON()

Clasa URLSearchParams

-ofera acces la partea query a unei adrese url

```
const myURL = new URL('https://example.org/?abc=123');
```

myURL: obiect din clasa URL

myURL.**searchParams** : obiect din clasa URLSearchParams

```
console.log(myURL.searchParams.get('abc')); //123
```

- Class: URLSearchParams
  - new URLSearchParams()
  - new URLSearchParams(string)
  - new URLSearchParams(obj)
  - new URLSearchParams(iterable)
  - urlSearchParams.append(name, value)
  - urlSearchParams.delete(name)
  - urlSearchParams.entries()
  - urlSearchParams.forEach(fn[, thisArg])
  - urlSearchParams.get(name)
  - urlSearchParams.getAll(name)
  - urlSearchParams.has(name)
  - urlSearchParams.keys()
  - urlSearchParams.set(name, value)
  - urlSearchParams.sort()
  - urlSearchParams.toString()
  - urlSearchParams.values()
  - urlSearchParams[Symbol.iterator]()

// Program ce ilustreaza procesarea URL-urilor

```
var adresa = new URL(
'http://TehniciWeb:8080/anulIII/grupa232/nume_student=Ionescu&nota_student=10');
console.log (adresa);
if (adresa.searchParams.get('nota_student') >= 5) {
    console.log ('Ai promovat examenul cu nota ' + adresa.searchParams.get('nota_student'));
} else {
    console.log ('Nu ai promovat examenul');
}
```

```
URL {
  href:
    'http://tehniciweb:8080/anulIII/grupa232/?nume_student=Ionescu&nota_student=10',
  origin: 'http://tehniciweb:8080',
  protocol: 'http:',
  username: '',
  password: '',
  host: 'tehniciweb:8080',
  hostname: 'tehniciweb',
  port: '8080',
  pathname: '/anulIII/grupa232/',
  search: '?nume_student=Ionescu&nota_student=10',
  searchParams:
    URLSearchParams { 'nume_student' => 'Ionescu', 'nota_student' => '10' },
  hash: '' }
Ai promovat examenul cu nota 10
```


Tratarea erorilor în JavaScript

JavaScript dispune de un mecanism de tratare a erorilor (exista erori implicite și erori definite de utilizator cu ajutorul obiectului *Error*)

- lansarea unei erori

throw *expresie* //expresie este un argument de tip Error dar poate fi de alt tip (ex. string)

- prinderea unei erori

try { //instrucțiuni care pot genera erori }

catch(e) { // instrucțiuni de testare a tipului de eroare generat și de tratare a erorii }

finally { //cod care se executa la final }

Tratarea erorilor în JavaScript

```
<script>

function f(n){
var pn=parseInt(n);
if(Number.isNaN(pn))
    throw "not a number";
var s=pn*(pn+1)/2;
alert(s);
}

window.onload=function(){
var nr=prompt("Introduceti un numar:");
try{
    f(nr);
} catch(err) {
    alert("A aparut o eroare: " + err);
}
}
</script>
```

Modulul fs

- permite operatii cu fisiere/directoare pe server (citire, creare, adaugare date, stergere, etc.)

Metode:

`readFile()` `writeFile()` `appendFile()` //variantele asincrone
`readFileSync()` `writeFileSync()` `appendFileSync()` //variantele sincrone

```
fs.readFile(fileName [,options], callback)
```

```
var fs = require('fs');  
fs.readFile('file.txt', 'utf8', function (err, data) {  
    if (err) throw err;  
    console.log(data);  
});  
console.log('citire asincrona');
```

```
fs.readFileSync(fileName [,options])
```

```
var fs = require('fs');  
var data = fs.readFileSync('file.txt', 'utf8');  
console.log(data);  
console.log('citire sincrona');
```

file.js

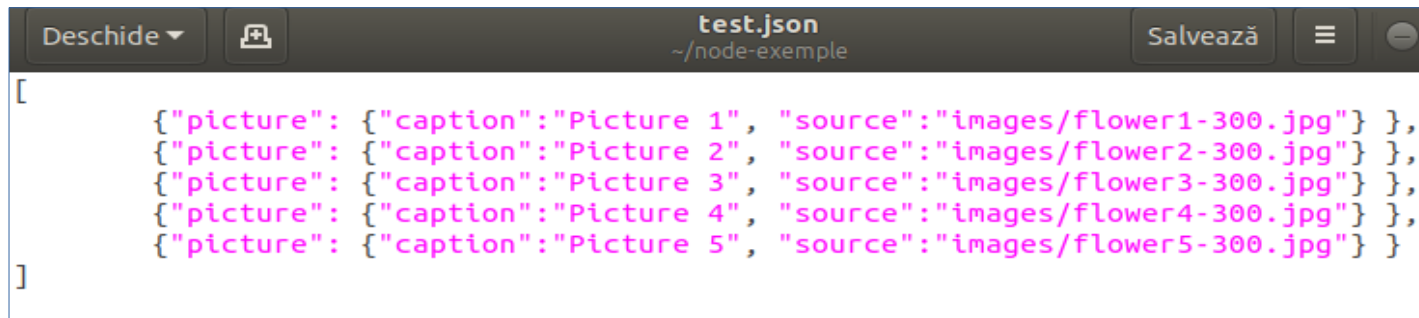
//citire date dintr-un fisier json și adaugarea lor într-un fisier html

```
var fs = require('fs');
```

Date în format JSON

```
fs.readFile('test.json',function (err, data) {  
    if (err) throw err;  
    var json=JSON.parse(data);    //transformare din string JSON într-un array JavaScript  
    fs.writeFileSync('test.html','<html><body>');  
    for(var i=0; i<json.length;i++)  
    fs.appendFileSync('test.html','<img src='+json[i].picture.source +'>');  
    fs.appendFileSync('test.html','</body></html>');  
  
    console.log('Operatie completa.');
```

```
});
```


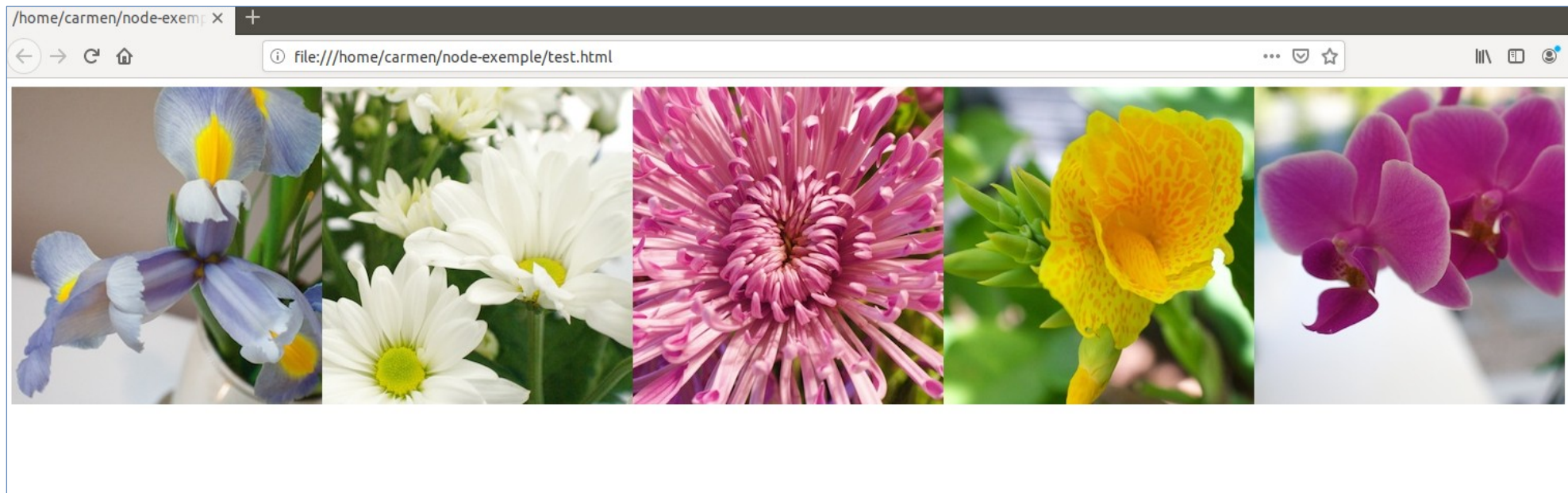
The screenshot shows a code editor window with a dark theme. The title bar indicates the file is 'test.json' located at '~/node-exemple'. The editor contains a JSON array with five objects, each representing a picture. The text is color-coded: strings are in pink, and objects/arrays are in light blue. The JSON structure is as follows:

```
[  
  {  
    "picture": {  
      "caption": "Picture 1",  
      "source": "images/flower1-300.jpg"  
    }  
  },  
  {  
    "picture": {  
      "caption": "Picture 2",  
      "source": "images/flower2-300.jpg"  
    }  
  },  
  {  
    "picture": {  
      "caption": "Picture 3",  
      "source": "images/flower3-300.jpg"  
    }  
  },  
  {  
    "picture": {  
      "caption": "Picture 4",  
      "source": "images/flower4-300.jpg"  
    }  
  },  
  {  
    "picture": {  
      "caption": "Picture 5",  
      "source": "images/flower5-300.jpg"  
    }  
  }  
]
```

```
carmen@lapi: ~/node-exemple
Fișier Editare Vizualizare Căutare Terminal Ajutor
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>"
See "man sudo_root" for details.

carmen@lapi:~$ cd node-exemple
carmen@lapi:~/node-exemple$ node file.js
Operatie completa.
carmen@lapi:~/node-exemple$
```

Fișierul creat **test.html**

Exemplul 1: submiterea datelor dintr-un formular cu metoda GET și salvarea lor într-un fișier text

form.html

```
<!DOCTYPE html>
<form action="http://localhost:8080/cale" method="GET"
target="_blank">
.....
</form>
```

Nume:

Varsta:

Localitate:

Query string în url

localhost:8080/cale?name=Oana&age=23&city=Cluj

form.js

```
var http = require('http');
var fs = require('fs');
var server = http.createServer(function (req, res)
{
  console.log("O cerere;");
  var url_parts = new URL(req.url, 'http://localhost:8080/');
  if (url_parts.pathname === '/cale') {
    var query = url_parts.searchParams;
    fs.appendFileSync('date.txt', query.get('name') + ',' + query.get('age') + ',' + query.get('city') + '\n');
    res.writeHead(200, {'Content-Type': 'text/plain'});
    res.end(query.get('name') + ' din ' + query.get('city') + ' are ' + query.get('age') + ' ani ');
  }
}).listen(8080);
console.log('Serverul creat asteapta cereri la http://localhost:8080/');
```

Deschide ▾ **date.txt**
 ~/node-exemple/F...
 Andrei,25,Brasov
 Maria,10,Bucuresti
 Bogdan,20,Bucuresti
 Oana,23,Cluj

Exemplul 2:

- la requesturi către `/salveaza` (submiterea datelor dintr-un formular cu metoda POST) se va afisa un raspuns în format html cu datele submise și se vor salva datele submise într-un fisier json
- la requesturi către `/afiseaza` se vor citi date dintr-un fișier json și se va afisa răspunsul sub forma unui tabel html cu datele din fisier

```
<form action="http://localhost:8030/salveaza" method="POST">
  <label>Nume student:</label>
  <input type="text" name="nume">
<br><br>
  <label>Grupa:</label>
  <select name="grupa">
    <option value="1" selected>1</option>
    <option value="2">2</option>
    <option value="3">3</option>
  </select>
<br><br>
  <label> Nota:</label>
  <input type="range" name="nota" min=1 max=10>
  <button type="submit" id="buton"> Trimite </button>
</form>
```

form_node.html

Nume student:

Grupa:

Nota:

```

var querystring = require('querystring');
var server=http.createServer(function(request, response){
  var body="";
  var url_parts= new URL(request.url,'http://localhost:8030/');

  if(url_parts.pathname =='/salveaza'){ //cererea către "localhost:8030/salveaza"

    request.on('data', function(date){
      body+=date;}); //se salvează datele trimise in cerere ca un querystring
                        (ex: body: nume=Popescu+Ana&grupa=1&nota=9)

    request.on('end', function(){
      console.log("Am primit o cerere");
      var ob_body=querystring.parse(body); //se parseaza datele trimise la submiterea formei
                                            (ex. ob_body : { nume: 'Popescu Ana', grupa: '1', nota: '9' })

      console.log(ob_body);
      response.statusCode = 200;
      response.setHeader('Content-Type', 'text/html');
      response.write("<html><body><p> " + ob_body.nume + " din grupa " + ob_body.grupa + " are nota " + ob_body.nota +
        " </p></body></html>");
      response.end();

      if (fs.existsSync("studenti.json"))
        {
          var date= fs.readFileSync("studenti.json");
          ob=JSON.parse(date);
        }
        else
          ob=[];
      ob.push(ob_body);
      fs.writeFileSync("studenti.json",JSON.stringify(ob)); //adaugare in fisier
    });
  }
}); server.listen(8030, function(){console.log("serverul asculta pe portul 8030");});

```

studenti.json

```

[{"nume": "Petrescu Matei", "grupa": "3", "nota": "8"},
{"nume": "Popescu Ana", "grupa": "3", "nota": "10"},
{"nume": "Georgescu Maria", "grupa": "1", "nota": "8"},
{"nume": "Ionescu Cezar", "grupa": "2", "nota": "8"}]

```



```

if(url_parts.pathname === '/afiseaza'){ //cererea către "localhost:8030/afiseaza"

    fs.readFile("studenti.json",function(err,date){ //citire asincrona din fisier
        if(err) throw err;
        var studenti=JSON.parse(date);
        response.statusCode=200;
        response.write('<html><body><table style="border:1px solid black"><tr><td
style="border:1px solid black">Student</td><td style="border:1px solid black">Grupa</td><td
style="border:1px solid black">Nota</td></tr>');

        for(s of studenti) {
            response.write('<tr><td style="border:1px solid black">');
            response.write(s.num);
            response.write('</td><td style="border:1px solid black">');
            response.write(s.grupa);
            response.write('</td><td style="border:1px solid black">');
            response.write(s.nota);
            response.write('</td></tr>');
        }
        response.write('</table></body></html>');
        response.end();

    });
}

```

Student	Grupa	Nota
Petrescu Matei	3	8
Popescu Ana	3	10
Georgescu Maria	1	8
Ionescu Cezar	2	8

Module custom în Node.js

module create de utilizator
și incluse apoi în aplicație

Cuvântul cheie: **exports**

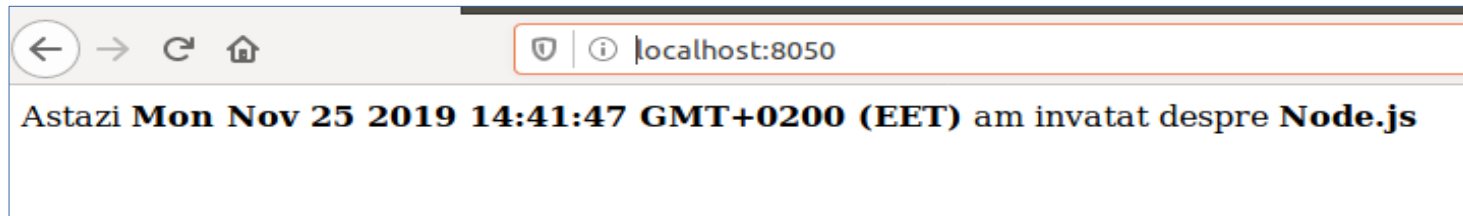
mymodule.js

```
module.exports = {  
  myDate : function () {  
    return Date();  
  },  
  myMessage: function() { return 'Node.js';}  
};
```

```
var http = require('http');  
var date=require('./mymodule');
```

custom.js

```
http.createServer(function(req, res) {  
  console.log('am primit un request');  
  res.writeHead(200, {'Content-Type': 'text/html'});  
  res.end('<html><body>Astazi <b>' + date.myDate() +  
'</b> am invatat despre <b>' + date.myMessage() + '</b></body></html>');  
}).listen(8050);
```


Modulul crypto

https://nodejs.org/api/crypto.html#crypto_crypto_createcipheriv_algorithm_key_iv_options

-ofera metode pentru criptarea și decriptarea datelor
(ex. pt. securizarea parolelor înainte de a fi stocate în baza de date)

createCipheriv() createDecipheriv() update() final()

```
const crypto = require('crypto'); //includem modulul crypto

function encrypt(text){
  var cipher = crypto.createCipheriv('aes128', //creaza un obiect de tip algoritm de cifrare
    'passwordpassword', 'vectorvector1234')
  var crypted = cipher.update(text, 'utf8', 'hex') //criptarea textului
  crypted += cipher.final('hex') //finalizarea criptarii
  return crypted;
}

function decrypt(text){
  var decipher = crypto.createDecipheriv('aes128',
    'passwordpassword', 'vectorvector1234')
  var dec = decipher.update(text, 'hex', 'utf8')
  dec += decipher.final('utf8')
  return dec;
}

console.log(encrypt("Hello world"));
console.log(decrypt("bcf5fd6d5cba937013bb69bcbf68907c"));
```

Trimiterea de emailuri folosind modulul **nodemailer**

npm install nodemailer --save //instalarea modulului

```
var nodemailer = require('nodemailer'); //folosirea modulului nodemailer
```

```
var transporter = nodemailer.createTransport({ //face autentificarea
  service: 'gmail',
  auth: {
    user: 'my.mail.node@gmail.com',
    pass: 'nodemailer'
  }
});
```

```
var mailOptions = { //optiunile mesajului
  from: 'my.mail.node@gmail.com',
  to: 'carmen_stama@yahoo.com',
  subject: 'Mesaj din Node.js',
  text: 'Hello!'
};
```

```
transporter.sendMail(mailOptions, function(error, info){ //trimite mail
  if (error) {
    console.log(error);
  } else {
    console.log('Mail trimis: ' + info.response);
  }
});
```

<https://nodemailer.com/usage/>

Trimiterea de emailuri folosind modulul **nodemailer**

Setari în Google Account

<https://nodemailer.com/usage/>

Express.js

Express este un framework cu ajutorul caruia se implementeaza mai ușor (cod mai simplu și mai clar) aplicatiile server

- este integrat cu diferite module pentru procesarea de cereri și de răspunsuri HTTP (express-session, cookie-parser, nodemailer, etc.)
- ofera metode pentru crearea de rute prin intermediul cărora se stabileste modul de procesare al cererii în funcție de resursa solicitată precum și de metoda folosită
- permite redarea dinamica a paginilor HTML pe baza unor template-uri (ejs)
- furnizează acces la informațiile stocate în diferite surse de date

Instalare: `npm install express --save`

Creare server cu **express**

```
var express = require('express');
```

//importam modulul express; obținem o funcție pe care o apelam pentru a crea o aplicație express

```
var app = express(); // obiectul app corespunzător aplicației  
                        express are metode pentru:
```

- definirea rutelor corespunzătoare cererilor HTTP
- redarea HTML (template-uri folosind EJS)
- accesul la resurse statice (middleware-ul `express.static`)

```
app.listen(5000); //pornirea serverului la portul specificat
```

<https://expressjs.com/en/5x/api.html>

Crearea rutelor

- rutele create în express reprezintă modul de procesare al cererii în funcție de tipul ei (GET, POST, PUT, DELETE) și a resursei cerute
- rutele se definesc folosind metode ale obiectului aplicației Express (notat **app** in exemple) care corespund metodelor HTTP

Sintaxa unei rute: **app.metoda(cale_ruta, callback)**

metoda: **get, post, put, delete**   cale_ruta: **expresie regulata**

callback: **function(request,response,next){..}**

Obiectul request

Obiectul response

Functia middleware urmatoare

În general, dacă în funcția callback răspunsul emis este complet, se folosesc doar primii doi parametri (obiectele request si response)

Crearea rutelor - exemple

```
const express = require('express');  
var app = express();
```

```
//ruta către rădăcina (cereri get) (http://localhost:5000/)  
app.get( "/", function(req,res){ res.send('root'); });
```

```
//ruta către pagina1 (http://localhost:5000/pagina1)  
app.get( "/pagina1", function(req,res){ res.send('cerere către pagina 1'); });
```

```
//ruta către toate paginile care se termina cu .html (http://localhost:5000/index.html)  
app.get("/*.html", function(req,res){ //procesarea cererii });
```

```
app.listen(5000);
```

Obiectul de tip **request** <https://expressjs.com/en/5x/api.html#req>

- conține proprietati pentru procesarea cererii

```
app.get('/cale', function(req, res) {...});
```

req.**query** - obiect continand parametrii din query

(ex. ?name=Corina&age=10&city=Bucuresti ⇒

{name: 'Corina', age: '10', city: 'Bucuresti'})

req.**body** - obiect continand body-ul parsat

req.**path** - partea din url numita path

localhost:5000/cale?name=Corina&age=10&city=Bucuresti

url-ul cererii pentru forma
submisa cu metoda GET

Obiectul de tip **response** <https://expressjs.com/en/5x/api.html#res>

- conține metode pentru setarea răspunsului HTTP

```
app.get('/ceva', function(req, res) {...});
```

res.**write(content)** - scrie în conținutul răspunsului

res.**status(code)** - setează status codul răspunsului

res.**end()** - încheie răspunsul

res.**end(msg)** - încheie răspunsul cu un conținut

res.**send(content)** - write() + end()

res.**redirect(url)** - redirectionare către alt url

Funcțiile middleware

- funcțiile **middleware** sunt utilizate atunci când sunt necesare mai multe procesari pentru a răspunde la o anumită solicitare (de ex. pentru a parsa body-ul pentru formularele submise cu metoda post, pentru a parsa anumite headere ale cererii, pentru a furniza resurse dintr-un folder, pentru crearea unei sesiuni)
- sunt funcții care primesc ca argumente obiectele **request, response** și următoarea funcție (notată de obicei **next**) din ciclul cerere-raspuns al aplicației
- atunci când este invocată (**next()**) executa funcția middleware succesivă cu middleware-ul curent
- dacă funcția middleware curentă nu încheie ciclul cerere-raspuns trebuie să apeleze **next()** pentru a trece controlul la următoarea funcție middleware; altfel, cererea va rămâne suspendată

Metoda use()

- este folosită pentru setarea unei funcții middleware
- ordinea de setare a funcțiilor contează, deoarece procesările se fac în ordinea în care au fost definite

```
app.use(function (req, res, next) {...})
```

sau

```
app.use(cale_ruta, function(req,res,next){...});
```

Metoda use()

```
var express = require('express');  
var app = express();
```

//functie middleware care se executa la fiecare request catre '/pagina1', înaintea
functiei handler


```
app.use('/pagina1', function(req, res, next){  
  var data=new Date();  
  console.log("O cerere catre pagina1 a fost primita in " + data);  
  next();  
});
```

```
app.get('/pagina1', function(req, res){ //functie handler care trimite  
                                         raspunsul  
  res.send('Pagina 1');  
});
```

```
app.listen(3000);
```

Fisiere și directoare statice - middleware-ul `express.static`

- fisierele statice sunt fișiere pe care clientii le descarca așa cum sunt de pe server
- în mod implicit, Express nu poate servi fișiere statice de pe server
- pentru a-l activa sa întoarcă resursele statice dintr-un director se folosește middleware-ul `express.static`

Sintaxa: `app.use(express.static('director'))` sau

`app.use(cale_ruta, express.static('director'));`

- `director` este numele unui director static în folderul rădăcina al aplicației Express
- Express caută fișierele în raport cu directorul static, deci numele directorului static nu face parte din adresa URL

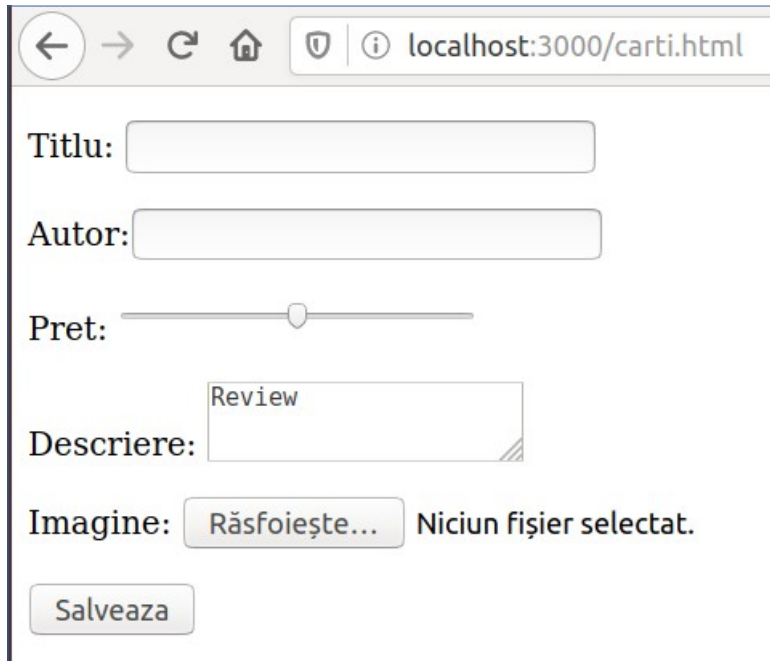
Fisiere și directoare statice - middleware-ul **express.static**

```
var express = require('express');  
var app = express();  
app.use(express.static('html'));  
app.use(express.static('poze'));  
app.listen(3000);
```

html și **poze** sunt directoare în folderul rădăcina al aplicației

cărți.html este un fisier din directorul **html**

vara.jpg este un fisier din directorul **poze**

← → ↻ 🏠 ⓘ localhost:3000/carti.html

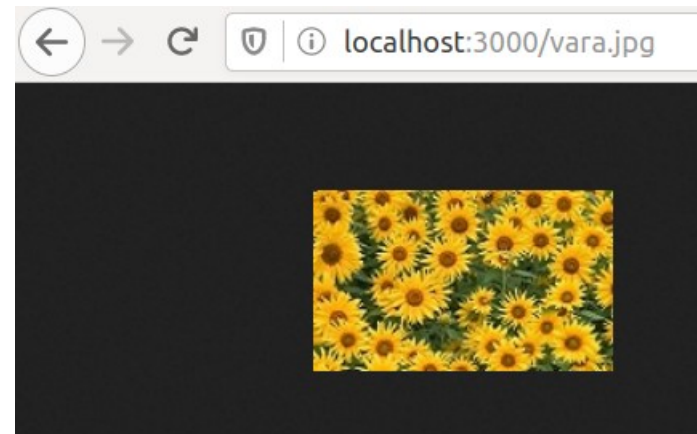
Titlu:

Autor:

Pret:

Descriere:

Imagine: Niciun fișier selectat.

Middleware-ul `express.urlencoded`

- parseaza body-ul pentru formulare submise cu metoda post

Sintaxa:

```
app.use(express.urlencoded({extended:true/false})) sau  
app.use(cale_ruta,express.urlencoded({extended:true/false}))
```

`cale_ruta` //calea unde se vor trimite datele submise cu post
`extended:true` //permite obiecte incapsulate

Middleware-ul **express.urlencoded**

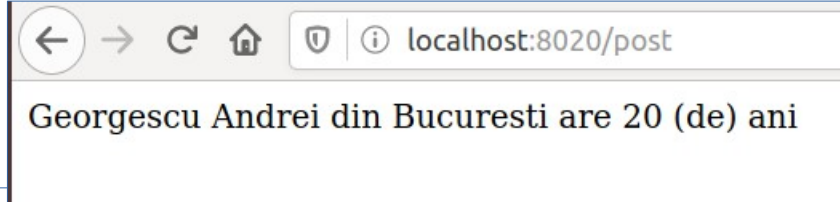
app.js

```
app.use('/post', express.urlencoded({extended:true}));

app.post('/post',function(req, res) {console.log(req.body);
res.send(req.body.persoane.name + ' din '
+ req.body.city + ' are ' + req.body.age + ' (de) ani');})

.....
```

```
carmen@lapi:~/TehniciWeb/node/aplicatie_express$ node app.js
serverul asculta pe portul 8020
{ persoane: { name: 'Georgescu Andrei' },
  age: '20',
  city: 'Bucuresti' }
```


← → ↻ 🏠 🛡 ⓘ localhost:8020/post

Georgescu Andrei din Bucuresti are 20 (de) ani

```
<form id="testform" method="post" action="/post">
<p> <label>Nume:</label> <input type="text" name="persoane[name]"> </p>
<p> <label>Varsta:</label><input type="text" name="age"></p>
<p> <label>Localitate:</label> <select name="city"></p>
  <option value="Bucuresti" >Bucuresti</option>
  <option value="Timisoara" selected>Timisoara</option>
</select>
<p><button type="submit" id="buton"> Trimite </button> </p>
</form>
```

formpost.html

Exemplul 2 din Node rescris folosind Express

ex_express.js

//la submiterea formei cu post se afiseaza raspunsul în format html
(continand datele din form) si se salvează datele trimise într-un fisier json

```
var express = require('express');
var app = express();
app.use(express.static('html'));
app.use('/salveaza',express.urlencoded({extended:true}));

app.post('/salveaza',function(request,response){

    response.status = 200;
    response.write("<html><body><p> " + request.body.nume + " din grupa "
    + request.body.grupa + " are nota " + request.body.nota + " </p> </body></html>");
    response.end();

    if (fs.existsSync("studenti.json"))
    {
        var date= fs.readFileSync("studenti.json");
        ob=JSON.parse(date);
    }
    else
    ob=[];
    ob.push(request.body);
    fs.writeFileSync("studenti.json",JSON.stringify(ob));
});
```

Exemplul 2 din Node rescris folosind Express

ex_express.js

//la cereri get către ruta 'afiseaza' se citesc datele dintr-un fisier json și se trimite răspunsul sub forma unui tabel html continand datele din fisier

```
app.get('/afiseaza', function(request,response){
  fs.readFile("studenti.json",function(err,date){
    if(err) throw err;
    var studenti=JSON.parse(date);
    response.status(200);
    response.write('<html><body><head><link rel="stylesheet" href="stil.css">
    </head><table><tr><td>Student</td><td>Grupa</td><td>Nota</td></tr>');
    for(s of studenti) {
      response.write('<tr><td>');
      response.write(s.nume);
      response.write('</td><td>');
      response.write(s.grupa);
      response.write('</td><td>');
      response.write(s.nota);
      response.write('</td></tr>');
    }
    response.write('</table></body></html>');
    response.end();
  });
});
app.listen(8030, function(){console.log("serverul asculta pe portul 8030");});
```

```
var express = require('express'); //incarc modulul express
```

```
var app = express(); //obiectul aplicației express
```

```
app.use(express.static('html'));
```

```
app.use('/action', express.urlencoded({extended:true}));
```

app.js

```
app.get('/home',function(req,res){ //inregistrare handler pentru cereri get la calea '/home'
res.send('<html><body>My home page!</body><html>');}) //cu răspuns în format html
```

```
app.get('/get',function(req,res){ //inregistrare handler pentru cereri get la calea '/get' cu
res.redirect("formget.html");}) //redirectionare în raspuns
```

```
app.get('/action', function(req, res) { //inregistrare handler pentru cereri get la calea '/action'
res.send(req.query.name + ' din ' //cu preluare date din form(cu get) in răspuns
+ req.query.city + ' are ' + req.query.age + ' (de) ani');})
```

```
app.get('/post',function(req,res){ //inregistrare handler pentru cereri get la calea '/post'
res.redirect("formpost.html");}) //redirectionare în raspuns
```

```
//inregistrare handler pentru cereri post la calea '/action' cu preluare date din form (cu post) în
răspuns
```

```
app.post('/action',function(req, res) {res.send(req.body.name + ' din '
+ req.body.city + ' are ' + req.body.age + ' (de) ani');})
```

```
app.use(function(req,res){
res.status(404).send("<html><body>Page not found!</body><html>");});
```

```
app.listen(8080, function() {console.log('listening')}); //porneste serverul pe portul 8080
```